



تولید و تجارت

در این سرفصل همچنین می‌خوانید:

۴۹ مسیلهای سرمایه ایران

۵۰ انبان نفتی، مالیاتی و یا هر دو؟

از سیر تا پیاز اقتصاد ۸۹

گزارش «اقتصاد ایران» در خصوص تحولات اقتصادی و رشد تجاری کشور در سال گذشته، از شکنندگی این حوزه حکایت دارد.

نفت

در کنار تأثیرات مثبتی که ریاست ایران بر آپک به همراه خواهد داشت، نقش انقلاب اعراب بر قیمت نفت تأمل برانگیز است. در هفته‌های پایانی بهمن ماه و در پی تنش‌ها و ناآرامی‌ها در برخی کشورهای عربی، کریستف روهل، کارشناس ارشد اقتصادی شرکت بی‌پی، بر ضرورت افزایش تولید آپک برای تثبیت بازار تأکید کرده است. وی همچنین تداوم افزایش تقاضای جهانی را بسیار محتمل دانسته و معتقد است میزان تقاضای مازاد نفت در سال ۲۰۱۱ معادل یک میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه در روز خواهد بود.

لازم به ذکر است بر اساس آخرین آمار منتشر شده توسط بانک مرکزی، میزان تولید نفت در ۳ ماهه اول سال ۸۹ معادل ۳ میلیون و ۵۲۲ هزار بشکه در روز می‌باشد که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱/۳ درصد کاهش یافته است. همچنین در این مدت، میزان صادرات نفت خام در کشور ما با کاهش ۲/۳ درصدی به سطح یک میلیون و ۹۹۷ هزار بشکه در روز رسیده است.

نمو اقتصادی

کماکان آمار از نرخ رشد اقتصادی کشور که یکی از مهمترین شاخص‌ها در اقتصاد و مبنای بسیاری از ارزیابی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها است، توسط بانک مرکزی منتشر نشده است. بر اساس برآورد کارشناسان واحد تحقیقات ماهنامه «اقتصاد ایران»، شاخص مذکور در سال ۸۹، نرخ ۱/۷ درصد را تجربه کرده است. همچنین پیش‌بینی‌های صورت گرفته از

سالی که گذشت با بحث‌ها و نقدهای فراوانی در مورد اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها همراه بود. درد دل تولید کنندگان و صنعت‌گران پیرامون وضعیت تولید و اظهارات مسؤولان در مورد لزوم اجرای این طرح، با توجه به این که تولید کنندگان از عدم هماهنگی سیستماتیک بخش‌های مرتبط با تولید و لزوم تداوم حمایت‌های دولت پس از تغییر قیمت حامل‌های انرژی گلایه دارند، همچنان ادامه دارد.

با این اوضاع و انتقادات، سرانجام این قانون که با هدف اصلاح ساختار اقتصادی کشور طرح و بررسی شده، اجرا شده است. مسؤولان کشور معتقدند برای تحقق سازگاری در تکنولوژی تولید و حل مشکلات احتمالی، زمان به اندازه کافی وجود دارد. درآمد ۱۴ تریلیون تومانی دولت از محل هدفمندی یارانه‌ها در مدت ۳ ماه، در مقایسه با درآمد ۲۰ تریلیون تومانی آن که قرار بود طی یک سال کسب شود، جای تأمل دارد و مؤید شیب تند قیمت‌ها در آغاز هدفمندی است. این امر، همان نقطه بروز مشکلات اقتصادی واحدهای تولیدی در کشور است. محمدرضا فرزین، سخنگوی کارگروه طرح تحول اقتصادی، از تغییر قیمت برخی حامل‌های انرژی در صورت عدم حصول درآمدهای پیش‌بینی شده دولت در سال ۹۰ خبر داده و این در حالی است که دولت قیمت حامل‌های انرژی را در بودجه، بر اساس ارقام موجود در سال گذشته تدوین کرده است. این مسأله احتمال خروج دولت را از قانون هدفمندی و همزمان قانون بودجه مورد تأکید قرار می‌دهد.

شاخص مورد بررسی در سال‌های ۹۰ و ۹۱ به ترتیب معادل ۲/۹ و ۳/۳ درصد می‌باشند.

بده بستان بین‌المللی

معاون وزیر اقتصاد و رییس کل گمرک، در مراسم روز جهانی گمرک (۲۶ ژانویه)، یکی از برنامه‌های مهم گمرک کشور را افزایش تعامل با سازمان‌های همکار دانست و اظهار داشت بر اساس شاخص‌های شش‌گانه بانک جهانی، تحت عنوان خدمات پشتیبانی تجاری در سال ۲۰۱۰ توانستیم از نمره ۵، ۲/۵ و در بین ۱۵۵ کشور، رتبه ۱۰۳ را به دست بیاوریم. دکتر عباس معمارنژاد، همچنین افزود: بر اساس پژوهشی که توسط وزارت بازرگانی انجام شده، در صورت افزایش تعامل و همکاری سازمان‌های مرتبط با تجارت و با توجه به زیرساخت‌های موجود، می‌توانیم رتبه کشورمان را در قالب خدمات پشتیبانی تجاری با ۱۷ پله ارتقا به ۸۷ برسانیم. گفتنی است سازمان جهانی گمرک، امسال با انتخاب شعار "دانش، کلید تعالی گمرک است"، یکی از مهمترین نیازهای امروز گمرکات را تبیین کرده است.

شایان ذکر است بسیاری از کارشناسان بر این عقیده‌اند که با توجه به رقم ۸۰ دلاری قیمت هر بشکه نفت که در بودجه ذکر شده و به دنبال آن افزایش درآمدها، دولت برای رفع کمبودهای ناشی از اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها در جامعه به واردات کالا روی می‌آورد. طبق برآورد کارشناسان «اقتصاد ایران»، میزان کل واردات در سال ۸۹ نسبت به سال قبل از آن با کاهش ۳/۳۶ درصدی به رقم ۶۴ میلیارد و ۳۵۵ میلیون دلار رسیده و همچنین میزان کل صادرات کالا و خدمات با افزایش ۱۲/۳۳ درصدی، سطح ۱۰۶ میلیارد و ۸۰۸ میلیون دلار را در این سال تجربه کرده است. به این ترتیب، تراز بازرگانی در سال ۸۹ نسبت به سال قبل با افزایش ۱۳/۵۱ میلیارد دلاری به سطح ۳۴ میلیارد و ۴۵۱ میلیون دلار رسیده است. ■